

FINANSIJSKO UPRAVLJANJE I KONTROLA

Teorija i najnoviji
trendovi u EU

SVILENA SIMEONOVA
Direktor Direkcije za internu kontrolu
Ministarstvo finansija, Bugarska
MANFRED VAN KESTEREN

Model interne finansijske kontrole u javnom sektoru u EU

PIFC – Interna finansijska kontrola u javnom sektoru

Okvir interne kontrole za javni sektor koji zemlje kandidati moraju da usvoje da bi ispunile uslove / repere pregovaračkog poglavља "Finansijska kontrola" u pregovorima za pristupanje EU, uveden od 1998-2000.

- Novi koncept – Interna kontrola u javnom sektoru**
PIC – akcenat više na ciljevima i upravljanju rizikom nego na finansijskim transakcijama
- Ne postoji evropsko zakonodavstvo koje obavezuje zemlje članice

Sistemi FMC

Tradicionalni
sistemi FMC

Novi pristup

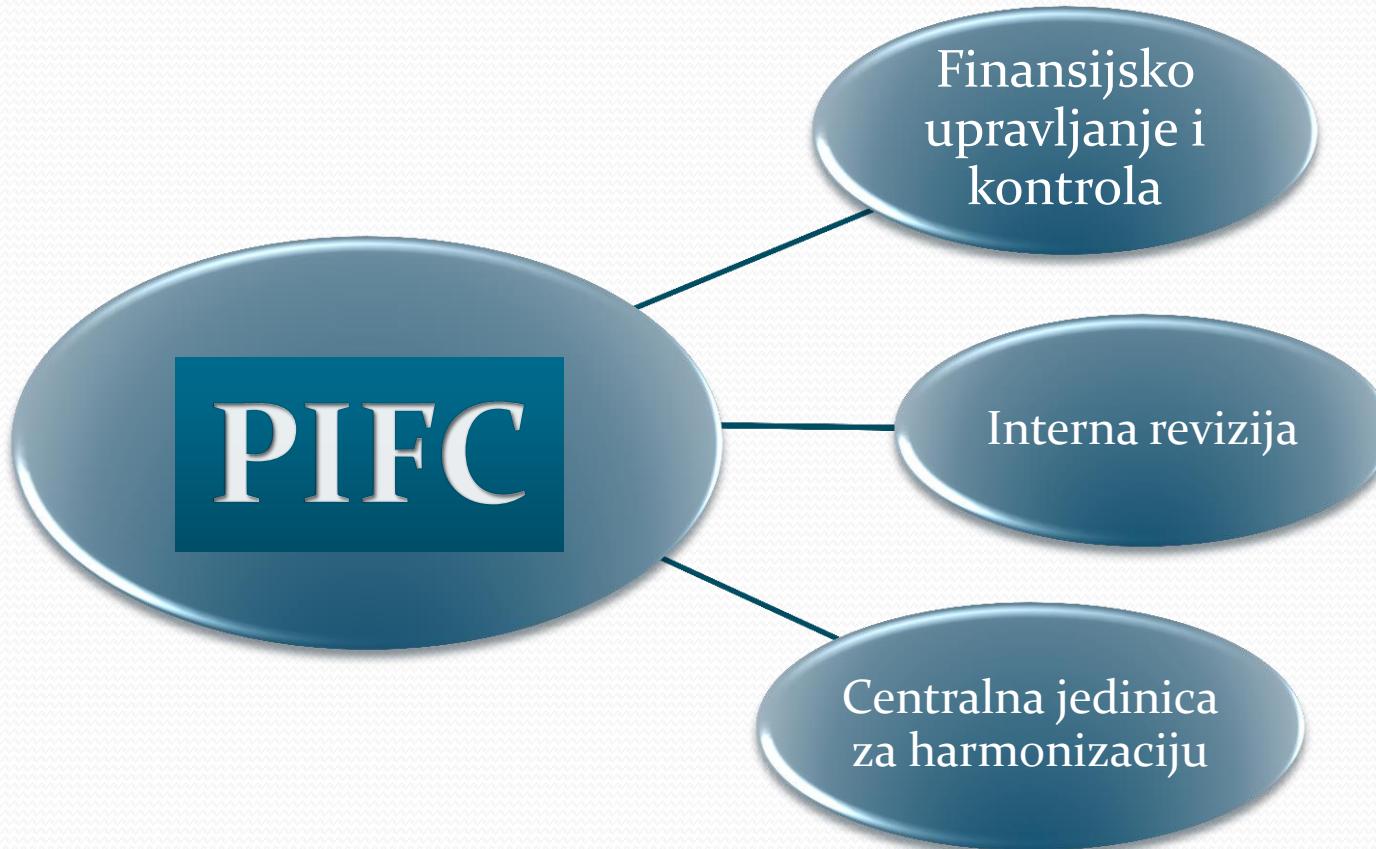
Šta je
sledeće?

Usaglašenost sa
budžetom,
zakonima i
propisima

Trošenje resursa na
efikasan i delotvoran
način radi postizanja
ciljeva

?

Interna (finansijska) kontrola u javnom sektoru (PIFC) – evropski pristup

Glavni stubovi modela PIFC

- Jačanje decentralizovane odgovornosti rukovodstva i **interne kontrole**
- Uspostavljanje nezavisne **interne revizije** u organizacijama u javnom sektoru
- **Koordinacija** – Uspostavljanje centralne jedinice za harmonizaciju za internu kontrolu i internu reviziju

- Finansijska inspekcija (kao funkcija istrage prevara i korupcije) nije deo modela. Postoji u većini zemalja EU kao poseban centralni subjekt (institucija) ili u okviru organizacija uz funkciju interne revizije
- Državna revizorska institucija kao **eksterni revizor** takođe nije deo modela PIFC

Definicija interne kontrole

(COSO, INTOSAI)

Proces koji sprovodi Upravni odbor, rukovodstvo i drugi zaposleni subjekta i koji je osmišljen tako da pruži razumno uveravanje u vezi sa postizanjem ciljeva u sledećim kategorijama:

- efikasnost i delotvornost operacija –
- pouzdanost (finansijskog i drugog) izveštavanja –
- usaglašenost sa zakonima i propisima
- zaštita sredstava

Sistemi interne kontrole u EU

Dva glavna modela:

Nordijski model - Danska, Holandija, Švedska, Britanija, 13 novih zemalja članica

- Na osnovu pune decentralizovane odgovornosti rukovodstva i funkcionalno nezavisne interne revizije.
- Rukovodilac je odgovoran za ispunjavanje ciljeva organizacije (finansijskih i nefinansijskih)

Latinski model

- Centralizovana funkcija kontrole koja se fokusira na ex-ante kontrole, neke podfunkcije mogu da se delegiraju
- Interna kontrola kao centralizovana kolektivna odgovornost u odnosu na kontrolisanje javnih sredstava

Osnova sistema interne kontrole u EU

25 od 28 zemalja članica bazira svoje sisteme na

- Okviru COSO (uključujući smernice INTOSAI za internu kontrolu)
- IPPF orijentisani standardi za internu reviziju
  - IPPF se direktno primenjuje u nacionalnom pravu
  - Ili nacionalni standardi 'kopiraju' IPPF

Zbornik (2. izdanje iz 2014)

- http://ec.europa.eu/budget/pic/compendium/index_en.cfm
- <http://ec.europa.eu/budget/pic/lib/book/compendium/HTML/index.html>

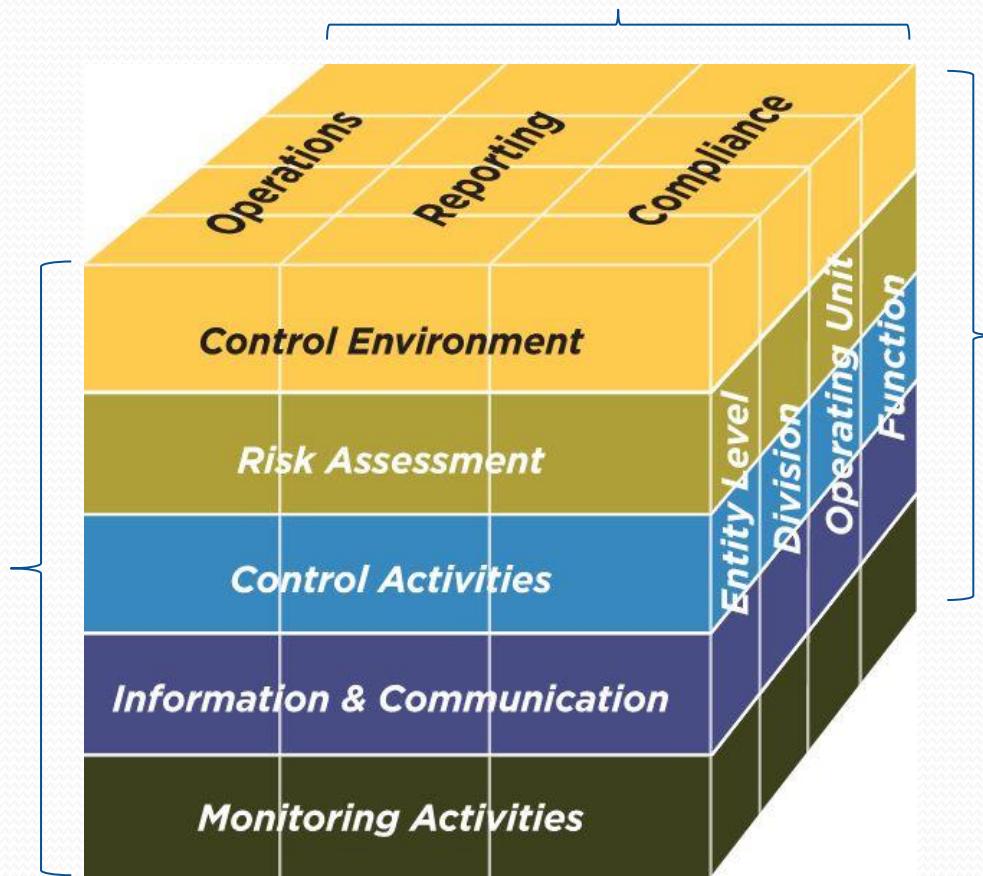
PIC konferencija 2014.

http://ec.europa.eu/budget/pic/conference/index_en.cfm

Model COSO

**Komponente
upravljanja i
aktivnosti**

Šta?

Ko?

Odgovornost rukovodstva –

Važna pitanja

Elementi Okvira interne kontrole – kontrolno okruženje

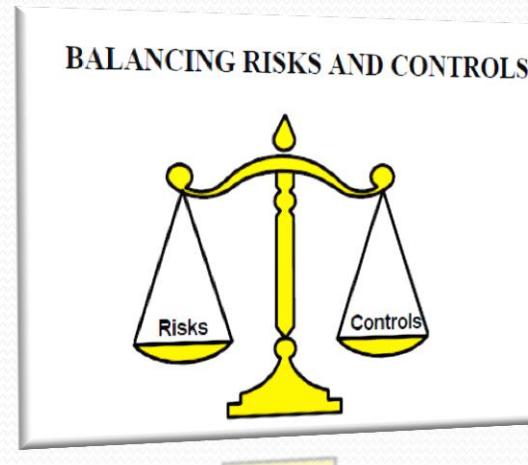
- Integritet i etičke vrednosti
- Posvećenost kompetentnosti
- Upravni odbor i odbor za reviziju
- Filozofija i operativni stil rukovodstva
- Organizaciona struktura
- Dodela ovlašćenja i odgovornosti
- Politike i prakse ljudskih resursa

Upravljanje rizikom

- ”Mogućnost da se dogodi događaj koji će imati uticaj na postizanje ciljeva. Rizik se meri u smislu uticaja i verovatnoće” ISPPPIA (Glosar)
- Ciljevi moraju da se identifikuju pre:
- ✓ Identifikacije rizika
- ✓ Radnji na upravljanju rizicima
- Identifikacija rizika
- Mapa rizika
- Procena rizika
- ✓ Značaj/uticaj rizika
- ✓ Verovatnoća rizika

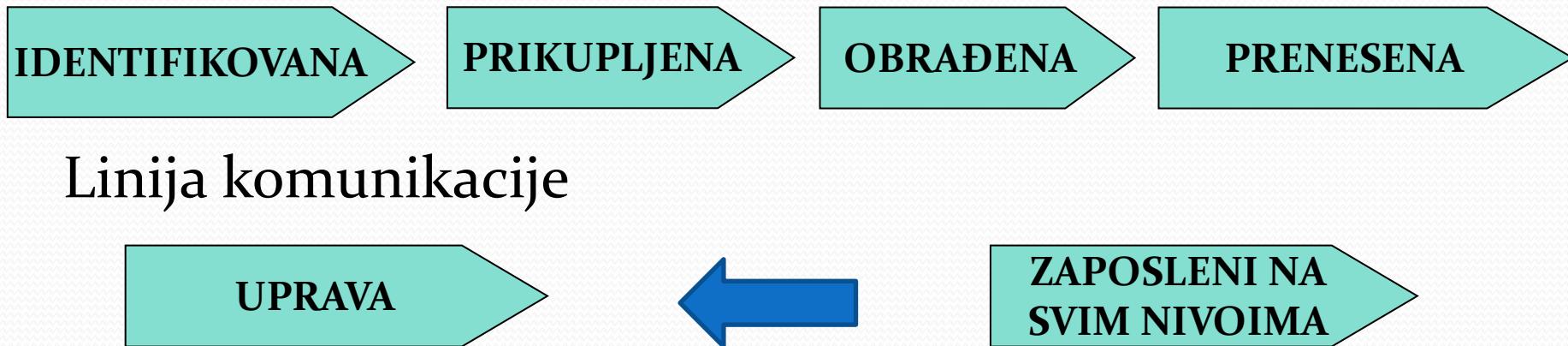
Kontrolne aktivnosti

- Odgovor na rizik: Ublažavanje, Prenos, Tolerisanje, Izbegavanje
- Kontrolne aktivnosti mogu da budu preventivne i detektivne i uključuju odobrenja, usaglašavanja, pregled izveštaja, obezbeđenje imovine, segregaciju dužnosti i kontrole informacione tehnologije.

Informacija i komunikacija

- Informacija treba da bude

Pravovremena i u odgovorajućem obliku

Svrha: da podrži vršenje odgovornosti

- Interna i eksterna komunikacija

Praćenje (monitoring)

- Praćenje je ocena učinka interne kontrole tokom vremena radi utvrđivanja da li je interna kontrola adekvatno osmišljena, pravilno sprovedena i delotvorna.
- Kontinualne nadzorne aktivnosti
- Periodične ocene
- Samoocenjivanje
- Pregled kolega
- Interna revizija

Hvala!

Public Expenditure Management
Peer Assisted Learning

